

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

РЕШЕНИЕ № 868 - ЦД

от 06 август 2012 година

Подадено е заявление, вх. № 09-06-21 от 18.05.2012 г., от „Централен депозитар” АД, със седалище и адрес на управление – гр. София, ул. „Три уши” № 10, за издаване на одобрение за извършване на изменение в Правилника на „Централен депозитар” АД и допълнително са представени с писмо, вх. № 09-06-21 от 05.07.2012 г., документи.

След преценка на приложенияте към заявление, вх. № 09-06-21 от 18.05.2012 г., и допълнително представени с писмо, вх. № 09-06-21 от 05.07.2012г., документи и наличната в КФН информация, от фактическа и правна страна, приемам за установено следното:

С цитираното заявление е поискано издаване на одобрение на промени в Правилника, състоящи се в изменения на раздел IX „Блокиране на финансови инструменти” от Тарифата на „Централен депозитар” АД - Приложение № 1 към Правилника на „Централен депозитар” АД (Правилника).

Посочената промяна на Тарифата на „Централен депозитар” АД (Приложение № 1 към Правилника на „Централен депозитар” АД) е приета на проведеното на 10.05.2012 г., заседание на съвета на директорите на „Централен депозитар” АД и се състои в следното:

1) За блокиране на финансови инструменти по нареждане на титуляря на сметката на ценни книжа вместо такса от 20 лв. (24 лв. с ДДС), е предвидена такса в размер на 80 лв. (96 лв. с ДДС).

2) Таксата за блокиране на финансови инструменти по нареждане на титуляря на сметката на ценни книжа в полза на трето лице, която е в размер на 100 лв. (120 лв. с ДДС) отпада.

3) За издаване на удостоверение за блокиране вместо такса от 10 лв. (12 лв. с ДДС), е предвидена такса в размер на 30 лв. (36 лв. с ДДС).

4) За деблокиране на финансови инструменти: таксата се прилага при деблокиране, независимо от причината за блокиране на финансовите инструменти вместо такса от 20 лв. (24 лв. с ДДС), е предвидена такса в размер на 80 лв. (96 лв. с ДДС).

При разглеждане на предложената нова такса се установи следното:

Четирикратно повишение на таксите при блокиране/деблокиране на ценни книжа, съответно трикратното увеличаване на таксата за издаване на удостоверение за блокиране, представлява драстично увеличение на размера на таксите, не кореспондира с интереса на инвеститорите. С оглед посоченото, с писмо, изх. № 09-06-21 от 05.06.2012 г., на заявителя е обърнато внимание да бъде обмислено ревизиране на размера на посочените такси, съответно да бъдат обосновани предвидените размери на такси, включително с оглед на предвидени в тарифата такси във връзка със залози и запори.

В отговор на горното наше писмо с писмо, вх. № 09-06-21 от 05.07.2012 г., „Централен депозитар” АД излага следните съображения във връзка с изисканата от КФН информация:

1) „Централен депозитар” АД изтъква решението за промяна на таксите е взето с оглед риска и отговорността, които „Централен депозитар” АД носи, при извършване на операциите по блокиране и деблокиране, като рискът за институцията идва от значителния материален интерес, който се обезпечава чрез блокиране на финансовите инструменти.

Мотивът за многократно увеличаване на таксите поради висока степен на риск с оглед значителния материален интерес, обезпечаващ блокиране на финансови инструменти не може да бъде приет, тъй като за обезщетяване на вреди, възникнали при осъществяване на дейността на „Централен депозитар” АД функционира Гаранционен фонд, а дейността по блокиране и деблокиране е дейност, която депозитарът осъществява, съответно при възникване на хипотеза, в която са настъпили вреди, отговорността за вредите, съответно обезщетението ще се поеме от Гаранционния фонд, а не от сумата на постъпилите такси за блокиране или деблокиране. Също така квалифицирането на дейността по блокиране/деблокиране на финансови инструменти като високо рискова дейност поради значителния материален интерес е несъстоятелен аргумент и не може да бъде приет, тъй като при блокиране на финансови инструменти в следствие на наложен залог или заповест отново е налице значителен материален интерес, а таксите не са неколккратно завишени. Следва да се има предвид, че описаният риск е съществувал и до момента, а не са посочени доводи какво е наложило в настоящия момент да бъде преценен като риск и да бъде отчетено, че е налице висока степен на риска. Видно от посоченото може да се направи извод, че не се налага многократно увеличение на таксите за блокиране на финансови инструменти по нареждане на титуляря на сметката на финансовите инструменти.

2) „Централен депозитар” АД посочва, че мотив за вземане на решение за промяна на таксите е реалната себестойност на услугата, която надхвърля цената, посочена в действащата в момента тарифа.

Следва да се има предвид, че не са представени разчети каква е реалната себестойност на услугата, с оглед на което не са представени аргументи в подкрепа на тази теза, съответно не е направено сравнение с реалната себестойност на услугата при наложен залог или заповест. С оглед посоченото не може да се направи извод, че реалната себестойност на услугата надхвърля цената, посочена в действащата в момента тарифа и изложението от „Централен депозитар” АД аргумент не може да бъде приет.

3) „Централен депозитар” АД изтъква като мотив за промяна на таксите е посочено участието в процеса по блокиране на минимум трима висококвалифицирани служители.

Мотивът, че промяна в таксите се налага поради участието на трима висококвалифицирани специалисти не може да бъде приет, тъй като се предполага, че всички специалисти в „Централен депозитар” АД са квалифицирани поради естеството на работата, която извършват, съответно не е направено сравнение доколко квалифицирани са специалистите, които блокират финансови инструменти въз основа на наложен залог или заповест. С оглед на посоченото мотивът за многократно увеличение на таксите поради участието на поне трима високо квалифицирани специалисти не е подкрепен с доводи в тази насока и поради това е неоснователен.

4) „Централен депозитар” АД посочва, че мотив за промяна в размера на таксите е изграждане на превантивна мярка срещу злоупотреби с права от страна на притежателите на финансови инструменти, което може да създаде проблеми с ликвидността и приключване на сделки. Също така е отбелязано, че високата цена е пречка за немотивирано подаване на заявления за блокиране, което редуцира риска от конфликт с концепцията за окончателност, необратимост и неотменяемост на сделките,

както и колизията на интереси при пристъпване към изпълнение по вписан особен залог.

Следва да се има предвид, че притежателят на дадено право не може да злоупотреби с него, тъй като той има възможност да се разпорежда по собствена преценка с това право, а именно да извърши или да не извърши определено действие, в случая блокиране на финансови инструменти. Също така трето лице, което не разполага с право за блокиране не би могло да злоупотреби с това право, тъй като не може да го упражни. Пречка за упражняване на право за блокиране на финансови инструменти не би могла да бъде високата такса, съответно високата цена не би могло да е превантивна мярка, тъй като финансови инструменти се блокират при наличие на основание за блокиране, а не в зависимост от цената на услугата. Също така завишената такса не би могла да е пречка за немотивирано подаване на заявления за блокиране, защото би се стигнало на блокиране на финансови инструменти единствено при наличие на основание, независимо от размера на таксата. Относно колизия на интереси аргументът не е ясен, тъй като не става ясно между чии интереси би възникнала колизия. С оглед на посочено може да се направи извод, че посочените аргументи са неоснователни.

5) „Централен депозитар” АД като мотив за промяна на таксите посочва факта, че заявяването за блокиране е доброволен акт, който много често е свързан с решаване на сложни юридически казуси.

Сложността на юридическия казус не следва да е основание за повишение на таксите, тъй като „Централен депозитар” АД не разрешава казусите, а изпълнява нареждане за блокиране при наличие на основание за посоченото и цената на услугата не би следвало да зависи от сложността на казуса, а се установява единствено наличие на основание за блокиране. Съгласно представените аргументи има сложни казуси и такива, които не са сложни, но цената на услугата не е диференцирана според сложността на казуса, а е застъпено, че всички казуси са сложни и затова цената на услугата е така определена. Предвид посоченото аргументът, че цената на услугата за блокиране следва да се повиши поради сложността на юридическите казуси, при които възниква основание за блокиране на финансови инструменти, не може да бъде приет.

6) „Централен депозитар” АД излага като мотив за промяна в размера на таксите сложността на отразяване на операцията по отразяване на блокировките в системата на „Централен депозитар” АД, която включва: въвеждане на заявките, преглед на документите и обстоятелствата; блокиране на финансови инструменти и издаване на удостоверение.

Този аргумент не би могъл да бъде приет, тъй като услугата по блокиране е била извършвана по аналогичен начин и досега, като не се въвежда нова система или програмен продукт, което да налага многократно увеличение на таксите. С оглед посоченото сложността на отразяване на операцията като аргумент не може да бъде приет.

Следва да се отбележи, че в дадените от „Централен депозитар” АД разяснения по никакъв начин не е засегнат въпросът, съответно не е взет предвид интересът на притежателите на финансови инструменти с оглед предвиденото четирикратно повишение на таксите при блокиране/деблокиране на финансови инструменти, съответно трикратното увеличаване на таксата за издаване на удостоверение за блокиране, което по същността си е много съществено увеличение. Драматичното повишение на таксите за блокиране и деблокиране на финансови инструменти по нареждане на титуляря на сметката противоречи на интересите на инвеститорите, а КФН с оглед надзорната си и регулаторна функция следва да следи за интересите на

инвеститорите, с оглед на което многократното повишаване на таксите не би следвало да бъде одобрено.

Също така не е направено изисканото от КФН сравнение по отношение на предвидените такси за блокиране и деблокиране съответно с предвидените в тарифата такси във връзка със залози и запори (за които не е поискано увеличение), при които се извършват същите действия по проверка от квалифицирани служители и отново се извършва блокиране на финансови инструменти. И в двата случая става въпрос за блокиране на финансови инструменти, различава се основанието, въз основа на което се извършва блокиране (по искане на титуляря на сметката или въз основа на наложен залог или запор), но и в двата случая следва да се извърши преглед на документите от високо квалифицирани специалисти, проверка на данните за собственика, емисията, наличностите по сметката, както и наличието на други блокировки и тежести; да се извърши блокиране на финансови инструменти, съответно при поискване да бъде издадено удостоверение за извършеното блокиране на финансови инструменти. Не може да бъде приет аргумент, че в единия случай цената на услугата по блокиране по нареждане на титуляря може многократно да превишава цената на услуга по блокиране в другия случай въз основа на наложен залог или запор.

С оглед на гореизложеното, може да бъде направен категоричен извод, че изложените от „Централен депозитар” АД аргументи не обосновават по никакъв начин многократното увеличение на таксите за блокиране/деблокиране на финансови инструменти, съответно за издаването на удостоверение, не е взето предвид, че многократното увеличение на таксите не кореспондира с интереса на инвеститорите, не е ревизиран размерът на посочените такси, съответно не са обосновани предвидените размери на такси, включително с оглед на предвидени в тарифата такси във връзка със залози и запори, в резултат на което интересите на инвеститорите не са защитени.

Разпоредбата на чл. 130, ал. 2 от ЗППЦК гласи, че чл. 85, ал. 3 и 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) се прилага съответно по отношение на изменения и допълнения в Правилника на Централен депозитар.

Съгласно хипотезата на чл. 85, ал. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) заместник-председателят отказва да издаде одобрение, ако изменението на Правилника не отговаря на изискванията на закона, застрашено е стабилното и разумно управление на регулирания пазар, заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание или не са осигурени интересите на инвеститорите и членовете на регулирания пазар.

С оглед направените по-горе констатации предвид факта, че не са осигурени интересите на инвеститорите е налице основание за отказ за одобрение на горепосочените промени в Тарифата на „Централен депозитар” АД (Приложение № 1 към Правилника на „Централен депозитар” АД), по чл. 85, ал. 4, предложение последно от ЗПФИ, а именно не са осигурени интересите на инвеститорите.

На основание чл. 15, ал. 1, т. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН) и чл. 130, ал. 2 от ЗППЦК във връзка с чл. 85, ал. 4 от ЗПФИ

РЕШИХ:

ОТКАЗВАМ ОДОБРЕНИЕ НА

„Централен депозитар” АД

със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Три уши” № 10,

за изменение на Правилника на „Централен депозитар” АД, в раздел IX „Блокиране на финансови инструменти” от Тарифата на „Централен депозитар” АД - Приложение № 1 към Правилника на „Централен депозитар” АД, приети с решение на съвета на директорите на „Централен депозитар” АД от 10.05.2012 г.

На основание чл. 15, ал. 3 от ЗКФН, решението подлежи на обжалване по административен ред, по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред Комисията за финансов надзор в 14-дневен срок от съобщаването му.

На основание чл. 15, ал. 4 от ЗКФН, решението подлежи на обжалване по съдебен ред, по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

**ЗАМЕСТНИК – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КФН,
РЪКОВОДЕЩ УПРАВЛЕНИЕ “НАДЗОР
НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ”:**

НИКОЛАЙ ПОПОВ